

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2018-2019. TANÉV

MEGYEI FORDULÓ

2019. február 07. 14.00 – 16.00

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

A versenyző kódszáma:

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatóak!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

A javítótanár aláírása:

1. feladat**Oldja meg a keresztrejtvényt!**

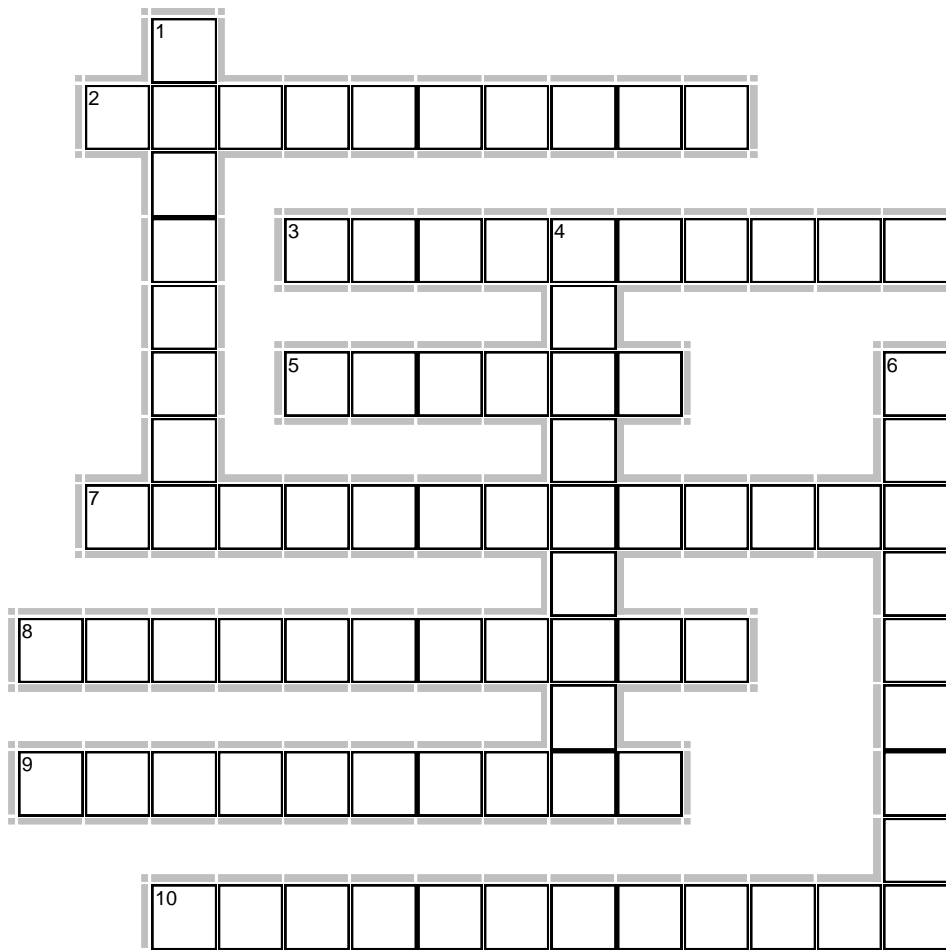
10 pont

Vízszintes

2. szerkesztmény, „összeollózás”
3. áldás, jóváhagyás, hozzájárulás
5. tized
7. elsőszülöttség
8. rangidősség
9. A név jelentése korona, „koszorút viselő.”
10. A hűbéres beiktatása a hűbérbirtokba, ill. a főpap beiktatása az egyházi méltóságába.

Függőleges

1. szerzetesi kolostor
4. A császárság nyílt formája Rómában.
6. A jelentése: szórvány, szétszóródás, szétszórátás.

EclipseCrossword.com

2. feladatKi adhatta volna fel a következő táviratok szövegét? **Ügyeljen a helyesírással!**

9 pont

Szöveg	A valós/kitalált személy neve
„A nevem megváltozott: isteni, fenségest jelent mától.”	a)
„Van, aki a kákán is csomót keres. Én szétvágom inkább.”	b)
„Bezárattam a Platón által alapított filozófiai iskolát.”	c)
„Az ariánusok eretnekek, így döntött a zsinat elnöklésekor.”	d)
„A somogyi rokon el akart engem űzni az atyai székéből.”	e)
„Elsőként hirdetem 1075-ben: jogomban áll császárokat letenni.”	f)
„A tudásra szomjaztam, örök életem vesztettem.”	g)
„Teknőchéből készült lanttal kárpóoltam Apollónt.”	h)
„Szent Márton hegyén apátságot alapítottam.”	i)

3. feladat

8 pont

Lovagoljon a megoldás érdekében! **Találja meg** a kiindulási „helyszínt”! **Írja le** a megoldást szavanként!

- a)
- b)
- c)
- d).....
- e).....

A huszár (ló) lépési lehetősége: L alak bármely irányba.

Kezdje az A betűtől!

N	M	R	Á	
N	T	T	E	
D	E	J	Ú	
A	A	S	E	G
Z	L	Z	P	

f) **Honnan** származik az írás szövege?

.....

g) **Milyen** nap ez a zsidó nép esetében?

.....

h) **Melyik** nap ez I. István törvényei szerint?

.....

4. feladat

Oldja meg a feladatokat ismeretei és a térkép alapján!

10 pont

- a) **Mettől meddig** uralkodott a szlávokat támadó uralkodó?
- b) **Melyik** nép támadja Bordeaux városát?
- c) **Milyen** vallású nép uralja Szardínia szigetét az adott időszakban?
- d)-e) **Hol (város) és mikor (évszám)** állították meg az arabokat a frankok a 8. század első harmadában?
- f) **Hol (helyszín)** állították meg az arabokat a frankok a 8. század utolsó harmadában?
- g) **Melyik** uralkodó biztosította Ravennát az Egyházi Államnak?
- h) **Ki** hódította a longobárdok irányába 773-ban?
- i) **Mi** volt a Frank Birodalom központja 800-ban?
- j) **Írjon** egy évszámot a lenti vers alapján!

„Károly, ha jó ránk, itt ma nagy vész vár.
 Roland, ha él, újul harcunk immár.
 Hispániánk elvesztjük – mily nagy kár!”

5. feladatMilyen alkotásokat ismer fel a részletek alapján? **Töltse ki** a táblázatot!

9 pont

A szobor címe/személy neve	Vers betűjele	A kép betűjele
a)	b)	c)
d)	e)	f)
g)	h)	j)

A)

B)

C)

D)

„Én vagyok a vaskos törzs, a virágfakadás,
rajtam újulnak mindenek.

Én vagyok a termőföld, esőjárta és meleg,
bennem szánt az eke éle.”

E)

„...választott Neptúnus-pap, a pompás
Oltáron testes barmot készült bemutatni,
Íme azonban két kígyó közelít Tenedosból...”

H)

„...íme, ámulj
... Caesaron: az Isteni sarja e férfi,
Másod-aranykor virrad fel Latiumban alatta...”

6. feladatIgaz vagy hamis az állítás az adatok alapján? **Jelölje** a táblázatban X beírásával!

8 pont

Görög fizetőeszköz

1 drakhma = 6 obolosz
6000 drakhma = 1 talanton

Napi átlagbér

minimálbér: 2 obolosz
egy képzetlen szakmunkás: 3 obolosz
egy szakmunkás: 1 drakhma
állami építkezésen dolgozók:
1-2 drakhma

Árak a Kr. e. 5. századból

napi étkezés: kb. 3 obolosz
10 liter búza: 1 drakhma
1 szarvasmarha: 40–50 drakhma
1 kecske vagy juh: 12–17 drakhma
1 ló: 1200 drakhma
rabszolganő: 72–220 drakhma
férfi rabszolga: 105–305 drakhma

Állítás (a Kr.e. 5. századi Athénra vonatkoztatva)	Igaz	Hamis
a) A minimálbér biztosította a hétköznapi megélhetést.		
b) Egy kovács lovat tudott volna venni 4 hónap alatt, ha másra nem kell költeni.		
c) Egy képzetlen munkás tudta biztosítani a heti ételmeztését és az egyéb kiadásokat is.		
d) Volt olyan rabszolganő, aki értékesebb volt egy férfi rabszolgánál.		
e) A polisz építkezésén dolgozó kőműves akár 70 liter búzát is vehetett hetente.		
f) Egy ló többet ért, mint ¼ talanton.		
g) Két szarvasmarhát lehetett kapni 480-600 oboloszért.		
h) 1 rabszolga megvételével már vagyonos embernek számított a tulajdonos.		

7. feladat**Egészítse ki** a szöveget! **Figyeljen a helyesírássra és a nyelvhelyességre!** 10 pont

„A szenátus mesterkedéseinek köszönhetően, az Antoniusszal szembekerülő (a) hamarosan egy táborban találta magát (b) gyilkosaival, így a Kr. e. 43-as (c) háborúban ő sietett a bekerített Brutus segítségére. A fiatal hadvezérnek ugyanakkor csalódnia kellett, mert a(z) (d) a győzelem után háttérbe szorította, és nagybátyja egykori ellenségeire és merénylőire bízta a köztársaságot; Octavianus sérelmezte ezt a bánásmódot, ezért hamarosan kiegyezett Antoniusszal és -szal/-szel (e), majd légióival megszállta Rómát. A három férfi -ban/-ben (évszám) (f) létrehozta a második (g), felosztották egymás között a birodalom (h) felét, és hamarosan a keleti részt uraló összeesküvők ellen indultak. A szövetséges hadvezérek Kr. e. 42 októberében, (i) mellett két alkalommal is legyőzték (j) és Brutus seregeit, és átvették a birodalom irányítását.”

Tarján M. Tamás (cikkrészlet)

8. feladat**Oldja meg** a feladatokat! 8 pontÁllítás: Constantinus Róma császára.

a)-d) **Karikázza be** az állításból következő helyes és igaz gondolat betűjelét! **Húzza át** az állításból nem következő kijelentés betűjelét!

- a) Tehát minden császár római.
- b) Tehát egyetlen császár sem római.
- c) Tehát van olyan császár, aki római.
- d) Tehát nincs olyan császár, aki nem római.

Állítás:Cornelius Scipio így döntött:

Vagy Itáliában támadja meg Hannibál seregeit, vagy átkel katonáival a Földközi-tengeren Afrikába.

e)-h) **Karikázza be** a Scipio döntéséből következő gondolat betűjelét (nem kell igaznak lennie)! **Húzza át** a döntésből nem következő kijelentés betűjelét!

- e) Itáliában támadja meg Hannibál seregeit, és átkel katonáival a Földközi-tengeren Afrikába.
- f) Itáliában támadja meg Hannibál seregeit, és nem kel át katonáival a Földközi-tengeren Afrikába.
- g) Nem Itáliában támadja meg Hannibál seregeit, hanem átkel katonáival a Földközi-tengeren Afrikába.
- h) Nem Itáliában támadja meg Hannibál seregeit, és nem kel át katonáival a Földközi-tengeren Afrikába.

9. feladat**Karikázza be** a helyes megoldás számát vagy az X jelet! 9 pont

- a) **Melyik** nép ellen kért magyar segédcsapatokat Szvatopluk 894-ben a dunántúli területen?
 1. keleti frankok X nyugati frankok 2. avarok
- b) **Melyik** század a nagyszabású magyar kalandozások időszaka?
 1. 9. század X 10. század 2. 11. század
- c) **Ki** a kettős honfoglalás elmélet szerzője?
 1. Györffy György X Kristó Gyula 2. László Gyula
- d) **Melyik** egyházmegyét alapították hamarabb?
 1. győri X esztergomi 2. egri
- e) **Ki** volt Vazul legidősebb fia?
 1. Levente X András 2. Béla
- f) **Kinek** nem kortársa I. László magyar király?
 1. Bölcs Leó X IV. Henrik 2. Könyves Kálmán
- g) **Mikor** született meg az egyházi állam?
 1. 711 X 756 2. 800
- h) **Ki** volt 955-ben a király német területen?
 1. I. Ottó X I. Henrik 2. I. Konrád
- i) **Miért** készítették el a Constantinus-féle adománylevelet?
 1. a római császár támogatására X a bizánci császár támogatására 2. a pápa támogatására

10. feladat**Válaszoljon** a kérdésekre! 9 pont

„Megjelent együttesen az egész bambergi papság küldöttsége is. Előadták panaszukat és a római pápa (bűnös) türelmét hevesen támadták, amiért az Isten egyházát oly sokáig engedi beszennyezni egy eretnek emberrel való közösködéssel, aki nem mint pásztor az ajtón, hanem mint tolvaj és rabló a simoniakus eretnokség útján és rengeteg pénz elszórásával tört be a juhok aklába; aki elődje, Miklós pápa előtt oly nagy bünt titkolt el, és – mint mondani szokás – a tüzet karddal, az eretnokség vádját hamis esküvel uszította meg, aki a püspöki katedrát és a szent hitszónoklás szolgálatát a szent kánonok ellenére teljesen tudatlanul, szemérmetlenül foglalta el, aki püspöksége előtt az összes főbűnökkel és mindenféle gaztettel nevezetessé és hírhedtté tette magát; aki Mainz városában, ahol felnevelkedett, az üzérkedő és uzsoráskodó mesterséget, melybe gyermekségétől fogva beletanult, miután a mennyei talentumok kezelőjévé tették, még szorgosabban gyakorolja, úgyannyira, hogy az egyházmegyéjében fekvő apátságokat és egyházakat, melyeket rútol kaparintott meg, a legrútabb módon áruba bocsátja [...]”

Vád Germanus ellen 1075-ben

- a) **Melyik** birodalomban történtek a megnevezett problémák?
- b) **Milyen** tisztséget töltött be pontosan Germanus?
- c) **Kik** a panaszosak? **Válaszoljon** a szöveg alapján szószerkezettel!
- d) **Miért** tekintik Germanust alkalmatlannak a tisztségre?
-
- e) **Mit** érthetünk simoniakus eretnokség alatt a forrásban említett esetben?
-
- f) **Ki** (név) a jó pásztor a Biblia szerint?
- g) **Ki** a pápa a vád időpontjában?
- h) **Melyik** főbűnre utal a „hamis esküvel” kifejezés?
- i) **Nevezze meg** a három isteni erényt!

11. feladat (Rövid esszé írása maximum 18 sorban.)

10 pont

Milyen lépésekben teremtette meg a keresztény feudális monarchia egyházi alapjait Géza fejedelem és István?
Összegezze az intézkedéseket ismeretei és a törvények alapján!

„1 fejezet: 2. § Mindamellett parancsolja meg a király az ő birodalma alatt való embereknek, hogy a mi adományt engedett, azt bántatlanul hagyják. Ne hallgasson pedig afféle meg gondolatlan bizonygatásokra, hogy nem kell egyházi vagyón, az az, hogy az Uraknak Urának nem kell jószágot adni. Tehát legyen az a király oltalma alatt és viseljen gondot róla mint a maga tulajdon örökségéről, sőt még jobban, mert a mennyyivel nagyságosabb Isten az embernél, annyival előbbvalók Isten dolgai a halandók javainál [...]

2. fejezet: 1. § Akarjuk, hogy a világiak az egyházak igazgatásában, az árvák és özvegyek oltalmazásában az ő szolgálatjokhoz alkalmaztassák magokat, és engedelmesek legyenek nekik a keresztény vallás megtartásában.

7. fejezet: 1. § És ha ökörrrel dolgozott, vegyék el ökrét és adják ételül a vár népének. [...]

12. fejezet: Ha valaki, nem törődve a kereszténységgel, henyéségből nagy esztelenül a vallás ellen vétene valamit, ítélje meg a püspök az ő vétségének mivoltához képest az egyház törvénye szerint.

1. § Ha pedig ellenkezéstől készítetve, a reá mért büntetést elviselni nem akarná, ismét azon ítélet sujtolja hétszer izig.

2. § Végezetre, ha teljességgel nyakas engedetlenség találják, tegyen a király törvényt reá, mint a kereszténység védője. [...]

32. fejezet: 2. § Ha pedig jóvendőmondók találtatnának, a kik hamuban s más effélékben mesterkednek, igazítsa meg őket a püspök ostorral. [...]

52. fejezet: A kinek Isten tizedet ad egy évben, a tizediket adja Istennek.

1. § És ha valaki elrejt a tizedet, kilencz részt adjon érte.

2. § Valaki pedig a püspöknek osztott tizedet meglopja, mint lopót ítéljék meg és az ilyenek váltsága mind a püspöké legyen. [...]

Szent István Király Dekrétomainak Második Könyve